

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 10Sžik/3/2020
Identifikačné číslo spisu: 6019200063
Dátum vydania rozhodnutia: 24. mája 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Monika Valašiková
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:6019200063.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Valašikovej, PhD., LL.M. a členov senátu JUDr. Michala Dzurdzíka, PhD. a prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD., v právnej veci žalobcu: Kremnické vrchy pre život, so sídlom Bartošova Lehôtka 170, 967 01 Bartošova Lehôtka, IČO: 42 396 557, proti žalovanému (sťažovateľ 1/): Hlavný banský úrad, so sídlom Kammerhofská 25, 969 50 Banská Štiavnica, IČO: 31 780 270, za účasti osoby zúčastnenej na konaní (sťažovateľ 2/): REGOS s.r.o., so sídlom Dúbravská cesta 1793/2, 941 04 Bratislava, IČO: 36 640 638, právne zastúpená: Právne centrum s.r.o., so sídlom Mýtna 42, 811 05 Bratislava, IČO: 36 698 873, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 44-1337/2018 zo dňa 13. novembra 2018, o kasačných sťažnostiach žalovaného a osoby zúčastnenej na konaní proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/22/2019-124 zo dňa 11. decembra 2019, takto

r o z h o d o l :

I. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 23S/22/2019-124 zo dňa 11.12.2019 z r u š u j e a vec mu v r a c í a na ďalšie konanie.

II. Návrhy na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti sa z a m i e t a j ú .

III. Žalovanému sa nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

IV. Osobe zúčastnenej na konaní sa p r i z n á v a nárok na náhradu trov kasačného konania voči žalobcovi.

O d ô v o d n e n i e

I.
Konanie pred správnym súdom

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“ alebo „správny súd“) postupom podľa § 191 ods. 1 písm. c) zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“) rozhodnutie Hlavného banského úradu č. 44-1337/2018 zo dňa 13.11.2018 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného“) a rozhodnutie Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici č. 24-881/2017 zo dňa 21.03.2017 (ďalej aj „prvostupňové správne rozhodnutie OBÚ“) zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

2. Krajský súd v odôvodnení rozsudku konštatoval, s poukazom na § 3 ods. 1, 2 zákona č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon (ďalej len „Autorský zákon“), že sa stotožnil so stanoviskom žalobcu, že Plán otvácky, prípravy a dobývania výhradného ložiska bentonitu v katastri obce Bartošova Lehôtka (ďalej len „POPD“) osoby zúčastnenej na konaní nespĺňa podmienky predmetu autorského práva, t. j. nie je autorským dielom požívajúcim ochranu v zmysle autorského práva. POPD podľa názoru správneho súdu nespĺňa požiadavku na dielo, ktorou je tvorivosť, ako aj ďalšiu požiadavku, ktorou je jedinečnosť. Výsledok tvorivej duševnej činnosti autora predpokladá, že výtvor v danej činnosti nemôže byť kópiou alebo napodobeninou niečoho iného, musí ísť o výsledok činnosti, ktorá je kreatívna, na rozdiel od mechanickej a rutinnej činnosti. Podmienka jedinečnosti pripomína pojem originality v tom zmysle, že nikto by nemal prísť s rovnakým alebo podobným výtvorom, inak povedané na každom autorskom diele by mal autor zanechať „osobný odtlačok“, resp. „tvorivú osobnú stopu“.

3. Krajský súd súhlasil so stanoviskom žalobcu, že POPD je výsledkom mechanickej a rutinnej činnosti osoby spĺňajúcej osobitné odborné predpoklady pre zhotovenie plánu, ktorý musí spĺňať právnym predpisom vyžadované náležitosti. Za predpokladu dodržania právnej úpravy je nutné dospieť k záveru, že by vždy išlo o napodobeniny. Rovnako nemožno uznať ani originalitu, ak zhotoviteľ POPD postupuje podľa právnym predpisom určeného postupu, v danom prípade absentuje tvorivá fantázia autora. Najvyšší súd ČR v rozhodnutí

sp. zn. 23Cdo/1345/2009 konštatoval, že predmetom autorského práva nemôže byť to, čo existuje bez ohľadu na autorovu tvorivú činnosť, alebo to, čo je dopredu do takej miery objektívne determinované, že pri splnení určitých podmienok by dve osoby mohli nezávisle na sebe dospieť k rovnakému výsledku. Myšlienkový obsah nie je sám o sebe predmetom ochrany, jej predmetom je výlučne tvorivé stvárnenie. Správny súd mal za to, že v prípade POPD samotná právna úprava objektívne determinuje, aké podmienky musí plán spĺňať, pričom každý zhotoviteľ plánu by mohol a v zásade aj mal nezávisle na sebe, dospieť k rovnakému alebo podobnému výsledku. Ak je POPD ako dokument vypracovaný pri príprave úradného rozhodnutia, nemôže byť predmetom autorského práva pretože ide o prípravnú dokumentáciu, ktorá je výslovne vylúčená z autorskoprávnej ochrany v zmysle § 5 písm. b) autorského zákona. A preto štátne orgány nemôžu odmietnuť sprístupnenie prípravnej dokumentácie k úradnému rozhodnutiu z dôvodu porušenia autorského práva.

4. Krajský súd mal za to, že žalovaný, ako aj OBÚ použili nesprávny dôvod na nesprístupnenie žiadaných informácií. Iný dôvod - obchodné tajomstvo, či know-how organizácie REGOS, s.r.o. nebol vyhodnotený, ako to vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného, ako aj jemu predchádzajúceho prvostupňového rozhodnutia. Obvodný banský úrad síce v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že POPD predstavuje určitú formu obchodného tajomstva, ale bližšie sa touto otázkou nezaoberal a naopak zdôraznil, že požadované informácie nesprístupnil z dôvodu podľa § 11 ods. 1 písm. c) ZSI. Žalovaný nesprávne v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že nevidí žiadny dôvod, pre ktorý by sa mal prvostupňový orgán zaoberať otázkou, či ide v danom prípade o obchodné tajomstvo v materiálnom zmysle slova a zdôvodňovať, v čom má spočívať obsah obchodného tajomstva, ak ako dôvod nesprístupnenia požadovanej informácie prvostupňový orgán aplikoval § 11 ods. 1 písm. c) ZSI. V uvedenom správny súd vidí nesprávny postup žalovaného, pretože požiadaná osoba o sprístupnenie informácií sa musí zaoberať všetkými dôvodmi, pre ktoré nie je možné žiadané informácie sprístupniť.

5. ZSI je založený na princípe „čo nie je tajné, je verejné“, t. j. na princípe, že ak neexistuje zákonný dôvod pre nesprístupnenie informácie (ak nemožno uplatniť zákonnú výnimku zo sprístupnenia informácie), informácia sa musí sprístupniť. Úlohou žalovaného, ale aj OBÚ ako povinnej osoby bolo zistiť, či existujú dôvody na nesprístupnenie informácií. Len v prípade ich zistenia, je možné POPD

nesprístupniť. V predmetnej veci povinná osoba v spojení s rozhodnutím žalovaného nesprístupnila požadované informácie s odkazom na ust. § 11 ods. 1 písm. c) ZSI, pričom žiadny iný dôvod nesprístupnenia nezistila, resp. ním neodôvodnila nesprístupnenie. Správny súd mal za to, že tento jediný použitý dôvod nesprístupnenia neobstojí, keďže POPD nie je autorským dielom.

6. Pokiaľ žalobca v žalobe navrhol správne mu súdu oboznámiť sa s POPD v zmysle § 84 SSP, k uvedenému správny súd uviedol, že keďže dospel k jednoznačnému záveru, že POPD autorským dielom nie je, t. j. stotožnil sa so stanoviskom žalobcu, správny súd nepovažoval za nevyhnutné oboznámiť sa s POPD. Zastával zároveň názor, že len pokiaľ by správny súd nevyhovел žalobe a ani sa neoboznámil s POPD mohlo by ísť o vadu v konaní, obdobne ako to vyplýva zo záveru Najvyššieho súdu SR vyslovenom v rozhodnutí sp. zn. 3SŽi/44/2014.

7. Pokiaľ osoba zúčastnená na konaní - spoločnosť REGOS, s.r.o. predložila na pojednávaní Potvrdenie o uplatnení požiadavky na utajenie obsahu záverečnej správy vystaveného Štátnym geologickým ústavom Dionýza Štúra dňa 09.12.2019, toto potvrdenie považoval správny súd za irelevantné pri preskúvaní zákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia v zmysle nastavených medzi žalobnými bodmi. Bude úlohou orgánu verejnej správy pri opätovnom posudzovaní žiadosti o sprístupnenie požadovaných informácií, vysporiadať sa s predmetným potvrdením, vrátane stanoviska spoločnosti REGOS, s.r.o.

II.

Kasačné sťažnosti, vyjadrenia

A) kasačná sťažnosť žalovaného

8. Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný (ďalej aj „sťažovateľ 1/“) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP, ktorou žiadal, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhol, aby kasačný súd priznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok.

9. Sťažnostný bod v zmysle § 440 ods. 1 písm. g) SSP odôvodnil tým, že:

- s poukazom na body 37.-38. napadnutého rozsudku namietal, že je aj naďalej presvedčený, že POPD má charakter architektonického diela, pretože obsahuje projektové, technické riešenia a je jedinečným výsledkom tvorivej duševnej činnosti autora vnímateľným zmyslami. Práve z tohto dôvodu je dôvodné priznať POPD ochranu v zmysle autorského práva, aby jeho sprístupnenie podľa ZSI nemohlo viesť v konečnom dôsledku k jeho napodobovaniu inými projektantmi, nedisponujúcimi vlastnými tvorivými schopnosťami.

- aj keď sú náležitosti POPD stanovené Prílohou č. 3 vyhlášky Slovenského banského úradu č. 89/1988 Zb. racionálnom využívaní výhradných ložísk, o povoľovaní a ohlasovaní banskej činnosti a ohlasovaní činnosti vykonávanej banským spôsobom (ďalej len „Vyhláška SBÚ“), náplň jednotlivých bodov, resp. častí POPD je výsledkom duševnej tvorivej činnosti autora POPD, teda nemôže nastať stav, že POPD toho istého výhradného ložiska vytvorené rôznymi autormi budú zhodné. Je to podmienené tým, že projektant doň vkladá vlastné riešenia otvárky výhradného ložiska, jeho prípravy na dobývanie a tiež postupu samotného dobývania výhradného ložiska. Teda už vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že každé POPD toho istého výhradného ložiska, vytvorené rôznymi autormi, bude iné, teda má jedinečný charakter a jeho autor v ňom zanecháva „osobný odtlačok“, resp. „tvorivú osobnú stopu“.

- s poukazom na bod 39. namietal, že správny súd sa stotožnil s názorom žalobcu, že POPD je prípravnou dokumentáciou vytvorenou spolu s úradným rozhodnutím. Namietal, že úradné rozhodnutie predsa vytvára správny orgán v správnom konaní o povolenie banskej činnosti a POPD je vytvorené projektantom ešte pred podaním žiadosti o povolenie banskej činnosti, teda pred začatím správneho konania.

- správny súd sa nevysporiadal s námietkou sťažovateľa, že medzi POPD a územnoplánovacou dokumentáciou je diametrálny rozdiel. Podľa § 7 ods. 3 veta prvá Vyhlášky SBÚ cit.: „Plán a dokumentáciu schvaľuje vedúci organizácie.“ Organizácia teda spolu so žiadosťou o povolenie banskej činnosti - otvárkou, prípravy a dobývania výhradného ložiska predkladá obvodnému banskému úradu POPD schválený vedúcim organizácie. V konaní o povolenie banskej činnosti OBÚ neschvaľuje POPD, ale povoľuje banskú činnosť podľa už vedúcim organizácie schváleného POPD.

B) kasačná sťažnosť zúčastnenej osoby

10. Proti rozsudku krajského súdu podala v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť aj osoba zúčastnená na konaní (ďalej aj „sťažovateľ 2/“) z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f), g), h) SSP, ktorou žiadal, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhol, aby kasačný súd priznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok

11. Sťažnostný bod v zmysle § 440 ods. 1 písm. f) SSP odôvodnil tým, že:

- nesúhlasil s odôvodnením správneho súdu v bode 45. napadnutého rozsudku. Mal za to, že pokiaľ súd neposúdil obsah POPD z hľadiska celého ustanovenia § 11 ods.1 písm. c) ZSI, tak o veci nemohol objektívne rozhodnúť. Ustanovenie § 11 ods. 1 písm. c) predmetného zákona obsahuje exemplifikačný výpočet zákonov, ktorých ustanovenia môžu byť zverejnením informácie dotknuté. Správny súd sa obmedzil výlučne na posúdenie POPD z hľadiska Autorského zákona.
- súd tým, že sa neoboznámil s POPD a ani so záverečnou správou, ktorú predkladal sťažovateľ 2/ znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
- súd bez oboznámenia sa s POPD a záverečnou správou nemôže vyhodnotiť záver, či ide alebo nejde o dielo, ktoré je chránené niektorým zo zákonov na ochranu práva duševného vlastníctva.

12. Sťažnostný bod v zmysle § 440 ods. 1 písm. g) SSP odôvodnil tým, že:

- súd neaplikoval príslušnú právnu normu, resp. úplne opomenul aplikovať § 11 ods. 1 písm. c), keď napadnuté rozhodnutia správnych orgánov posudzoval len z hľadiska Autorského zákona.
- krajský súd neaplikoval § 19 ods. 2 zákona č. 569/2007 o geologických prácach (ďalej len „geologický zákon“) a §46 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon (ďalej len „vyhláška č. 51/2008 Z.z.“)
- správny orgán nebol povinný na sprístupnenie POPD, v ktorej je obsiahnutá utajovaná záverečná správa.

13. Sťažnostný bod v zmysle § 440 ods. 1 písm. g), h) SSP odôvodnil tým, že:

- správny súd nesprávne interpretoval obsah správnej právnej normy, keď POPD vyhodnotil ako prípravnú dokumentáciu. POPD je dielom- projektom, ktorý rieši jednotlivé aspekty vykonávania banskej činnosti a je výsledkom tvorivej myšlienkovvej - duševnej činnosti autora.
- POPD sa obsahovo približuje napríklad k záverečnej správe a záverečná správa podľa vyhlášky č. 51/2008 Z. z. je považovaná za autorské dielo s poukazom na rozhodnutie NS SR zo dňa 28.06.2017 sp. zn. 6Sžo/114/2015.
- správny súd žiadnym spôsobom nezdôvodnil, či POPD a záverečnú správu považuje za obsahovo zhodné alebo podobné dokumenty a či z toho dôvodu je možné POPD podobne ako záverečnú správu považovať za autorské dielo.
- je nevyhnutné aby sa správny súd oboznámil s POPD a k nej prislúchajúcej záverečnej správe a tiež je nevyhnutné aby sa ustáilo, či POPD a záverečná správa je autorským dielom a dokumentom obsahujúcim utajované skutočnosti, ktoré sa nezverejňujú na základe zákona o slobode informácií. KS sa žiadnym spôsobom nevyjadril k tejto námietke, len formálne odmietol, že nejde o autorské dielom preto je rozsudok v tejto časti nepreskúmateľný a zmätočný.

C)

14. Sťažovateľ 1/ vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa 2/ uviedol, že sa plne stotožňuje s dôvodmi kasačnej sťažnosti a s právnym názorom odôvodňujúcim túto kasačnú sťažnosť.

D) Vyjadrenie žalobcu ku kasačným sťažnostiam

15. Žalobca vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa 1/ uviedol, že:

- žalovaný nesprávne poukazuje na skutočnosť, že POPD, ktorý požadoval žalobca sprístupniť, má charakter architektonického diela. Správny súd však dospel k správne mu záveru, že na to, aby mohlo byť dielo autorským dielom nemôžu byť naplnená negatívna definícia predmetu autorského práva podľa § 5 písm. b) Autorského zákona.

- pojem „prípravná dokumentácia“ treba vykladať z hľadiska časového vzťahu pojmov „príprava“ a „rozhodnutie“ tak, že je to dokumentácia určená na prípravu rozhodnutia pred vydaním rozhodnutia a tou je aj POPD ako podklad pre vydanie rozhodnutia. Z povahy veci je totiž vylúčené, aby spolu s vydaním rozhodnutia mohla byť vytvorená priamo aj „prípravná“ dokumentácia. Prípravná dokumentácia musí byť vždy vytvorená skôr pred vydaním rozhodnutia, inak by tento pojem nemal žiaden obsah, ak by išlo o dokumentáciu vytvorenú spolu s rozhodnutím. Zákon nedefinuje, kto má byť autorom „prípravnej dokumentácie“ v tom zmysle, že to má byť dokumentácia vytvorená správnym orgánom. Dôvodová správa k § 5 Autorského zákona jasne uvádza, že dôvodom pre zavedenie negatívnej definície autorskoprávnej ochrany podľa tohto ustanovenia je aj výluka „z ochrany z dôvodu verejného záujmu (z dôvodu všeobecného záujmu na prístupe verejnosti k nim), aj keby spĺňali pojmové znaky diela“. POPD je teda prípravnou dokumentáciou vytvorenou spolu s úradným rozhodnutím, ktorým je povolenie otvárky, prípravy a dobývania podľa § 18a písm. b) zákona č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe (ďalej len „zákon o banskej činnosti“) a tak POPD nemožno považovať za predmet autorského práva podľa § 5 písm. b) Autorského zákona. Pozitívne a negatívne vymedzenie predmetu autorského práva musí byť vždy kumulatívne naplnené, inak nejde o predmet autorského práva. Z uvedeného dôvodu je zjavné, že nesplnenie podmienok pre obmedzenie práva na informácie podľa § 11 ods. 1 písm. c) ZSI aplikoval správny súd v napadnutom rozsudku správne.

- odhliadnuc od toho, že hoci môže POPD obsahovať projektové, technické riešenia, nejde o výsledky tvorivej duševnej činnosti. POPD sa totiž predkladá banskému úradu spolu so žiadosťou o povolenie v zmysle § 10 ods. 1 zákona o banskej činnosti. OBÚ v zmysle § 18b ods. 1 zákona o banskej činnosti musí posúdiť, či je splnená podmienka úplnosti plánu a dokumentácie.

16. Žalobca vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa 2/ uviedol:

- správny súd vytvoril osobe zúčastnenej na konaní dostatočný priestor pre to, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, pričom správny súd rozhodol po právnej stránke správne.

- žalobca žiadal o sprístupnenie informácií (POPD) Obvodný banský úrad Banská Bystrica, nie Štátny geologický ústav Dionýza Štúra. Žalobca tiež nežiadal sprístupniť žiadnu záverečnú správu podľa § 15 ods. 2, § 16 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) (ďalej len „geologický zákon“). Záverečná správa podľa geologického zákona nie je POPD a naopak. Úvahy sťažovateľa 2/, že ak je záverečná správa autorským dielom (k čomu žalobca považoval za bezpredmetné sa vyjadrovať), potom je ním aj POPD je logickou chybou. Záverečná správa podľa POPD nemá žiaden súvis s POPD, ktorý je úplne iným dokumentom, v režime iného zákona a nie je navyše ani autorským dielom. V žiadnom prípade preto žalovaný nebol povinný aplikovať ustanovenia geologického zákona.

- POPD spadá pod negatívnu definíciu predmetu autorského práva, pretože ide o prípravnú dokumentáciu k vydaniu povolenia, o ktoré žiada organizácia podľa § 10 ods. 1 zákona o banskej činnosti. Z náležitostí POPD vymedzených prílohou č. 3 vyhlášky SBÚ je jednoznačne zrejmé, že nejde o žiadne tvorivé skutočnosti a už vôbec nie také, ktoré by bolo potrebné chrániť pred verejnosťou, práve naopak.

E)

17. Sťažovateľ 2/ vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa 1/ uviedol, že s jej obsahom súhlasí, stotožňuje sa s právnymi názormi sťažovateľa 1/ ako aj so sťažnostnými návrhmi.

III.

Konanie pred kasačným súdom

18. Prejednávaná vec bola dňa 28.08.2020 predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu príslušnému na konanie a rozhodnutie podľa právnej úpravy účinnej k danému dňu. Na Najvyššom súde Slovenskej republiky bola vec náhodným výberom pridelená na rozhodnutie senátu 10S pod sp. zn. 10Sžik/3/2020. S účinnosťou ku dňu 01.08.2021 (§ 101e ods. 1 zákona č. 757/2004 Zb. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) začal svoju právomoc vykonávať Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, pričom k tomuto dňu prešiel z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky výkon súdnictva vo všetkých veciach, v ktorých je od 01.08.2021 daná právomoc Najvyššieho správneho súdu SR (článok 154g ods. 4 a 6 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Prejednávaná vec bola preto zo zákonných dôvodov podľa predchádzajúcej vety náhodným výberom pridelená na rozhodnutie kasačnému senátu 4S Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pod pôvodnou sp. zn. 10Sžik/3/2020.

19. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný preskúmal rozsudok správneho súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c/, ods. 2 SSP), pričom po zistení, že kasačné sťažnosti boli podané oprávnenými osobami v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 2 písm. a/ SSP) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 a ods. 2 SSP), vo veci v zmysle § 455 SSP nenariadil pojednávanie.

20. Z obsahu administratívneho spisu súd zistil, že žalobca podal na OBÚ v Banskej Bystrici dňa 19.10.2015 žiadosť o sprístupnenie informácií podľa § 14 zákona č. 211/2000 Z. z., ktorou žiadal o sprístupnenie POPD spoločnosti REGOS s.r.o., Bratislava, ako aj o sprístupnenie rozhodnutia o rozšírení dobývacieho priestoru Lutila I a Stará Kremnička III.

21. OBÚ v Banskej Bystrici žiadosti v časti sprístupnenia rozhodnutia o rozšírení dobývacieho priestoru Lutila I vyhovel. OBÚ rozhodnutím č. 1571-2986/2015 zo dňa 26.10.2015 (ďalej len „prvé rozhodnutie OBÚ“) žiadosti v časti sprístupnenia POPD nevyhovel podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 211/2000 Z. z. a v časti sprístupnenia rozhodnutia o rozšírení dobývacieho priestoru Stará Kremnička III. ju odmietol sprístupniť z dôvodu, že takouto informáciou nedisponuje. Žalovaný v odvolacom konaní rozhodnutím č. 1189-1913/2015 zo dňa 10.12.2015 (ďalej len „prvé rozhodnutie žalovaného“) zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvé rozhodnutie OBÚ. Na základe správnej žaloby podanej žalobcom správny súd rozsudkom č. k. 23S/33/2016-95 zo dňa 23.11.2016 zrušil prvé rozhodnutie žalovaného, ako aj jemu predchádzajúce prvé rozhodnutie OBÚ a vec vrátil OBÚ na ďalšie konanie.

22. OBÚ o žiadosti opätovne rozhodol rozhodnutím č. 24-881/2017 zo dňa 21.03.2017 tak, že žiadosti v časti sprístupnenia POPD nevyhovel na základe § 11 ods. 1 písm. c) ZSI a v časti sprístupnenia rozhodnutia o rozšírení dobývacieho priestoru Stará Kremnička III ju odmietol sprístupniť z dôvodu, že takouto informáciou nedisponuje. Na základe podaného odvolania žalovaný v odvolacom konaní vydal rozhodnutie č. 539-959/2017 zo dňa 23.05.2017, ktoré bolo zrušené rozsudkom tunajšieho správneho súdu č. k. 23S/98/2017-179 zo dňa 15.08.2018 a vec vrátená žalovanému na ďalšie konanie z dôvodu, že výrok rozhodnutia žalovaného bol zmätočný, ak sa dotkol iba odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia a žiadnym spôsobom nerozhodol o výroku druhého rozhodnutia OBÚ a vec bola vrátená žalovanému na ďalšie konanie.

23. Žalovaný rozhodnutím č. 44-1337/2018 zo dňa 13.11.2018 rozhodol opakovane o odvolaní žalobcu proti druhému rozhodnutiu OBÚ tak, že odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil druhé napadnuté rozhodnutie OBÚ.

24. Žalovaný v odôvodnení konštatoval, že nevidí žiadny dôvod, pre ktorý by sa prvostupňový orgán mal zaoberať otázkou, či v danom prípade ide o obchodné tajomstvo v materiálnom zmysle slova a zdôvodňovať, v čom má spočívať obsah obchodného tajomstva, ak ako dôvod nesprístupnenia požadovanej informácie prvostupňový orgán aplikoval § 11 ods. 1 písm. c)

ZSI. Preto žalovaný uznal za opodstatnenú odvoláciu námietku, že úrad nesprávne argumentuje obchodným tajomstvom, keďže v zmysle rozhodovacej činnosti NS SR záujem verejnosti na informácie týkajúce sa ochrany životného prostredia prevažuje nad ochranou obchodného tajomstva súkromného subjektu, a že sprístupnenie takejto informácie nemožno odmietnuť s poukazom na obchodné tajomstvo. Za relevantné považoval pritom to, že prvostupňový orgán aplikoval § 11 ods. 1 písm. c) ZSI a teda neprístupnil informácie z dôvodu, že požívajú ochranu podľa Autorského zákona. Podľa žalovaného je POPD technická dokumentácia, projekt, ktorý rieši všetky aspekty vykonávania banskej činnosti, vyhotovený odborne spôsobilou osobou - projektantom, podľa Prílohy č. 3 vyhl. SBÚ č. 89/1988 Zb. Stotožnil sa so záverom prvostupňového orgánu, že POPD má charakter autorského diela v zmysle § 3 ods. 1, 2 Autorského zákona, keď ide o architektonické dielo, pretože obsahuje projektové, technické riešenia a je jedinečným výsledkom tvorivej duševnej činnosti autora vnímateľnými zmyslami, pričom autorom POPD môže byť len odborne spôsobilá osoba s osvedčením projektanta podľa vyhl. MH SR č. 208/1993 Z. z. o požiadavkách na kvalifikáciu a o overovaní odbornej spôsobilosti pracovníkov pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom.

IV.

Právne predpisy a právne názory kasačného súdu

25. Podľa § 11 ods. 1 písm. c) ZSI, povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu neprístupní, ak tým možno porušiť ochranu duševného vlastníctva ustanovenú osobitným predpisom s výnimkou, ak osoba oprávnená podľa týchto osobitných predpisov na výzvu povinnej osoby na sprístupnenie informácie udelí súhlas.

26. Podľa § 12 ZSI, všetky obmedzenia práva na informácie vykonáva povinná osoba tak, že sprístupní požadované informácie vrátane sprievodných informácií po vylúčení tých informácií, pri ktorých to ustanovuje zákon. Oprávnenie odmietnuť sprístupnenie informácie trvá iba dovtedy, kým trvá dôvod neprístupnenia.

27. Podľa § 3 ods. 1 Autorského zákona, predmetom autorského práva je dielo z oblasti literatúry, umenia alebo vedy, ktoré je jedinečným výsledkom tvorivej duševnej činnosti autora vnímateľným zmyslami, bez ohľadu na jeho podobu, obsah, kvalitu, účel, formu jeho vyjadrenia alebo mieru jeho dokončenia.

28. Podľa § 3 ods. 2 Autorského zákona, dielom je literárne dielo, slovesné dielo, divadelné dielo, hudobné dielo, audiovizuálne dielo, dielo výtvarného umenia, architektonické dielo, dielo úžitkového umenia, kartografické dielo¹⁾ alebo iný druh umeleckého diela alebo vedeckého diela, ak spĺňa podmienky podľa odseku 1.

29. Podľa § 3 ods. 6 Autorského zákona, architektonickým dielom je najvšeobecnejšie vyjadrenie tvorivej architektonickej myšlienky autora, najmä grafické a priestorové zobrazenie architektonického riešenia stavby alebo urbanistického usporiadania územia, stavba, ako aj dielo záhradnej, interiérovej a scénickej architektúry a dielo architektonického dizajnu.

30. Podľa § 4 Autorského zákona, predmetom autorského práva je aj časť diela, názov diela a meno postavy, ak spĺňajú podmienky podľa § 3 ods. 1.

31. Podľa § 5 písm. b) Autorského zákona, za predmet autorského práva sa nepovažuje text právneho predpisu, úradné rozhodnutie alebo súdne rozhodnutie, technická norma, ako aj spolu s nimi vytvorená prípravná dokumentácia a ich preklad, bez ohľadu na to, či spĺňajú podmienky podľa § 3 ods. 1.

32. Infozákon (ZSI) v ustanovení § 11 ods. 1 písm. c) chráni práva duševného vlastníctva ustanovené osobitnými predpismi. Právo duševného vlastníctva je širší pojem ako autorské právo. V Slovenskej republike sa vzťahuje ochrana duševného vlastníctva najmä na vynálezy, úžitkové vzory, priemyselné vzory, ochranné známky, nové odrody rastlín, nové plemená zvierat, topografie polovodičových výrobkov a autorské diela. Z pohľadu ZSI je ich možné rozdeliť na dve skupiny. Prvú skupinu tvoria

práva duševného vlastníctva, ktorých ochrana sa, zjednodušene povedané, viaže na administratívne rozhodnutie (zapísané vo verejnom registri - priemyselné vzory, ochranné známky a pod.). Pri týchto právach nemá povinná osoba pochybnosť o ich existencii, keďže ju preukazuje informácia z príslušného registra. Do druhej skupiny patria autorské diela. V súvislosti s autorskými dielami musí povinná osoba skúmať, či je určité dielo autorským dielom podľa § 7 <aspi://module='ASPI'&link='211/2000%20Z.z.%25237'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Autorského zákona. Autor diela totiž disponuje osobnostnými a majetkovými právami, medzi ktoré patrí najmä právo rozhodnúť o ne/zverejnení svojho diela a právo udeľovať súhlas na každé použitie diela, najmä na vyhotovenie rozmnoženiny diela. V záujme ochrany týchto práv preto musí povinná osoba skúmať existenciu chránených práv.

33. Najvyšší správny súd po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti, po preskúmaní rozsudku krajského súdu a po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisového materiálu považoval kasačné sťažnosti žalovaného a osoby zúčastnenej na konaní ako dôvodné. V prvom rade kasačný súd akceptoval vznesenú námietku nesprávneho právneho posúdenia v zmysle § 440 ods. 1 písm. g) SSP. Krajský súd vo svojich úvahách en bloc nepresvedčivo vylúčil označenú dokumentáciu POPD ako spôsobilý predmet ochrany autorského práva s konštatáciou, že „nesplňa požiadavku na dielo, ktorou je tvorivosť, ako aj ďalšiu požiadavku, ktorou je jedinečnosť“. Kasačnému súdu nie je zrejmé, na základe akých skutočností dospel správny súd k záveru, že predmetná dokumentácia nereflektuje podmienku jedinečnosti. Správny súd na jednej strane konštatoval, že „podmienka jedinečnosti pripomína pojem originality v tom zmysle, že nikto by nemal prísť s rovnakým alebo podobným výtvorom, inak povedané na každom autorskom diele by mal autor zanechať „osobný odtlačok“, resp. „tvorivú osobnú stopu“ - na druhej strane udržiavateľným spôsobom nevyvetlil a nekonkretizoval takýto nedostatok vo vzťahu k označenej dokumentácii POPD. Dôvody rozhodnutia, ktoré uvádzal správny súd vo vzťahu k prejednávanej veci mali charakter všeobecnej konštatácie a a priori vylučovali projektovú dokumentáciu ako potenciálny predmet ochrany podľa Autorského zákona, čím podľa názoru kasačného súdu správny súd vec nesprávne právne posúdil.

34. Ako vyplýva z ust. § 3 ods. 6 Autorského zákona, architektonické dielo má svoju legálnu definíciu v demonštratívnom výpočte s tým, že ide o najvšeobecnejšie vyjadrenie tvorivej architektonickej myšlienky autora, najmä grafické a priestorové zobrazenie architektonického riešenia stavby alebo urbanistického usporiadania územia, stavba, ako aj dielo záhradnej, interiérovej a scénickej architektúry a dielo architektonického dizajnu. Architektonické dielo je výsledkom tvorivej duševnej činnosti autora z oblasti architektúry, ktorý je vyjadrený spôsobom umožňujúcim jeho vnímanie v dvojrozmernom priestore (grafické zobrazenie architektonickou dokumentáciou, plánmi, náčrtmi, projektmi a pod.) alebo v trojrozmernom priestore (priestorové zobrazenie stavbou, maketou, plastikou a pod.). Za architektonické dielo sa však nepovažujú tie prvky architektonického charakteru, ktoré nemajú tvorivú hodnotu (napr. rôzne technické riešenia či technické výkresy architektonických prvkov).

35. Pojem „právo na spravodlivý proces“ nahrádza doterajší pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“, nakoľko obsahové znaky pojmu „právo na spravodlivý proces“ vyplývajú z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva i Ústavného súdu Slovenskej republiky a v zmysle tohto pojmu musí konanie ako celok vykazovať znaky spravodlivosti. Najvyšší správny súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie vydané v obdobnej veci pod sp. zn. ISžfk/43/2019 zo dňa 22.09.2020, ktoré ohľadom § 440 ods. 1 písm. f) SSP konštatuje, že „prvým limitom doktríny absencie zásadného vysvetlenia podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva je to, že ide o také vady v odôvodnení napadnutého rozsudku, keď tento neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (napríklad rozsudok ESLP z roku 2009 vo veci Sutyazhnik proti Rusku), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (napríklad rozsudok ESLP z roku 2003 vo veci Ryabykh proti Rusku).

36. Druhým limitom doktríny absencie zásadného vysvetlenia je právny názor [najmä rozsudok ESLP vo veci Ruiz Torija v. Španielsko, resp. neskôr García Ruiz v. Španielsko (vo veci č. 30544/96 z 20.01.1999)], t.j. že správny súd nemusí dať detailné odpovede na všetky otázky nastolené účastníkom

konania alebo odpovedať na každú jeho námietku či argument, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia správneho súdu a na to nadväzujúce kasačného súdu (ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia), by malo postačovať na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (obdobne aj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05 alebo sp. zn. II. ÚS 76/07).“ Nepreskúmateľnosť rozsudku je daná v prípade, ak chýbajú zásadné vysvetlenia dôvodov rozhodnutia súdu, pričom iba subjektívnu nespokojnosť sťažovateľa s obsahom odôvodnenia nemožno považovať za vyhovujúcu dôvodu kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 ods. 1 písm. f) SSP.

37. Architektonické dielo spája v sebe prvky účelovosti a tvorivosti, teda o architektonické dielo ide vtedy, ak jeho účelové určenie ponecháva priestor aj jeho tvorivému stvárneniu. Zároveň nie je možné vyvodiť záver, že projektová dokumentácia nemôže niesť prvky tvorivosti a teda nespadá a priori pod ochranu citovaného zákona. Nie je dostatočné iba konštatovanie, že sa krajský súd stotožnil so stanoviskom žalobcu, že POPD „nesplňa podmienky predmetu autorského práva, t. j. nie je autorským dielom používajúcim ochranu v zmysle autorského práva“. Ak aj krajský súd konštatoval, že POPD je výsledkom mechanickej a rutínnej činnosti, kedy za predpokladu dodržania právnej úpravy je nutné dospieť k záveru, že „by vždy šlo o napodobeniny“ - kasačný súd uvádza, že prezentované závery nie je možné relevantným spôsobom verifikovať, pretože uvedené nevyklučuje, že pri zachovaní právneho rámca a uvedených druhov činností, existuje priestor pri vytvorení dokumentácie takéhoto charakteru a s takými prvkami, ktoré spadajú pod ochranu Autorského zákona. Pri tom je nevyhnutné takéto prvky identifikovať (ak samozrejme existujú), resp. ich existenciu vylúčiť, čo je však predmetom riadneho zisťovania a vyhodnotenia skutkového stavu. Za týchto okolností môže byť sprístupnená iba časť dokumentácie. Preto považoval kasačný súd za relevantnú námietku osoby zúčastnenej na konaní odvolávajúcej sa na ust. § 440 ods. 1 písm. f) SSP v tom zmysle, že v rozhodnutí krajského súdu absentuje relácia vlastných úvah spolu s vyhodnotením obsahu POPD a záverečnej správy dokumentov a teda závery prezentované v napadnutom rozsudku sú podľa kasačného súdu nedostatočné a predčasné. Rovnako nepresvedčivo vyznela aj konštatácia správneho súdu, že dokumentácia bola vytvorená spolu s úradným rozhodnutím. Sťažovateľ (žalovaný) pritom dôvodne argumentoval, že ju evidentne vytvoril projektant a to ešte pred začatím správneho konania. Z uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že kasačná sťažnosť je v oboch uplatnených sťažnostných dôvodoch opodstatnená a preto postupoval podľa § 462 ods. 1 SSP a rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom krajský súd bude postupovať v intenciách právneho názoru kasačného súdu a opätovne vyhodnotí právny a skutkový stav veci.

38. Návrh sťažovateľov na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti kasačný súd zamietol v zmysle druhej vety § 447 ods. 2 SSP v spojení s § 188 SSP, pretože pri posudzovaní dôvodnosti návrhov dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné predpoklady na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti. Odkladný účinok kasačnej sťažnosti predstavuje osobitný právny inštitút nadväzujúci procesne i materiálne na odkladný účinok správnej žaloby (§ 184 až 189 SSP). Okrem prípadov normatívne vymedzených v § 446 ods. 2 SSP však nemá podanie kasačnej sťažnosti odkladný účinok ex lege (§ 446 ods. 1 SSP). Sťažovateľ má ale možnosť domáhať sa ochrany svojich práv aj prostredníctvom návrhu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti. Rozhodnutie kasačného súdu o priznaní odkladného účinku kasačnej sťažnosti je potrebné považovať za špecifické rozhodnutie, pretože ešte pred rozhodnutím vo veci samej "zmrazuje" účinky právoplatného rozhodnutia krajského súdu. Na rozdiel od odkladného účinku správnej žaloby sa však odkladný účinok kasačnej sťažnosti vzťahuje len na účinky kasačnou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia krajského súdu a teda nie na účinky správnu žalobou napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy. Len výnimočne pri nastúpení odkladného účinku kasačnej sťažnosti vzťahujúcej sa k rozhodnutiu krajského súdu vydanému v konaní, v ktorom nastúpil odkladný účinok správnej žaloby, dochádza súčasne k "obživnutiu" tohto odkladného účinku dotýkajúceho sa účinkov preskúmaného rozhodnutia alebo opatrenia orgánu

verejnej správy (viď Baricová, J., Fečík, M., Števček, M., Filová, A. a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava : C. H. Beck, 2018, 1655 s.). Základnou a nevyhnutnou podmienkou toho, aby kasačný súd priznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok, je hrozba závažnej ujmy vyplývajúca z právnych následkov rozhodnutia krajského súdu, ale táto musí byť aj náležite osvedčená a nemôže byť postavená v rovine hypotézy. Kasačný súd v tejto súvislosti nepovažoval samotnú obavu o možnosti vzniku závažnej škody, bez ďalších relevantných podkladov za dostatočnú na to, aby návrhom vyhovel.

39. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd v zmysle § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že osobe zúčastnenej na konaní voči neúspešnému žalobcovi priznal právo na náhradu trov kasačného konania v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady bude rozhodnuté v zmysle § 175 ods. 2 SSP. Úspešnému žalovanému žiadne dôvodne vynaložené trovy konania nevznikli, žiadne si ani neuplatnil, preto mu súd náhradu trov konania nepriznal.

40. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu SR pomerom hlasov 3:0 (§ 463 SSP v spojení s ust. § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.